

LEVHA

Korice:
Fragment sa levhe

Realizaciju izložbe i kataloga finansijski je podržalo
Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije

MUZEJ „RAS“ NOVI PAZAR
www.muzejnp.rs

LEVHA

KALIGRAFSKA INSPIRACIJA DANAS

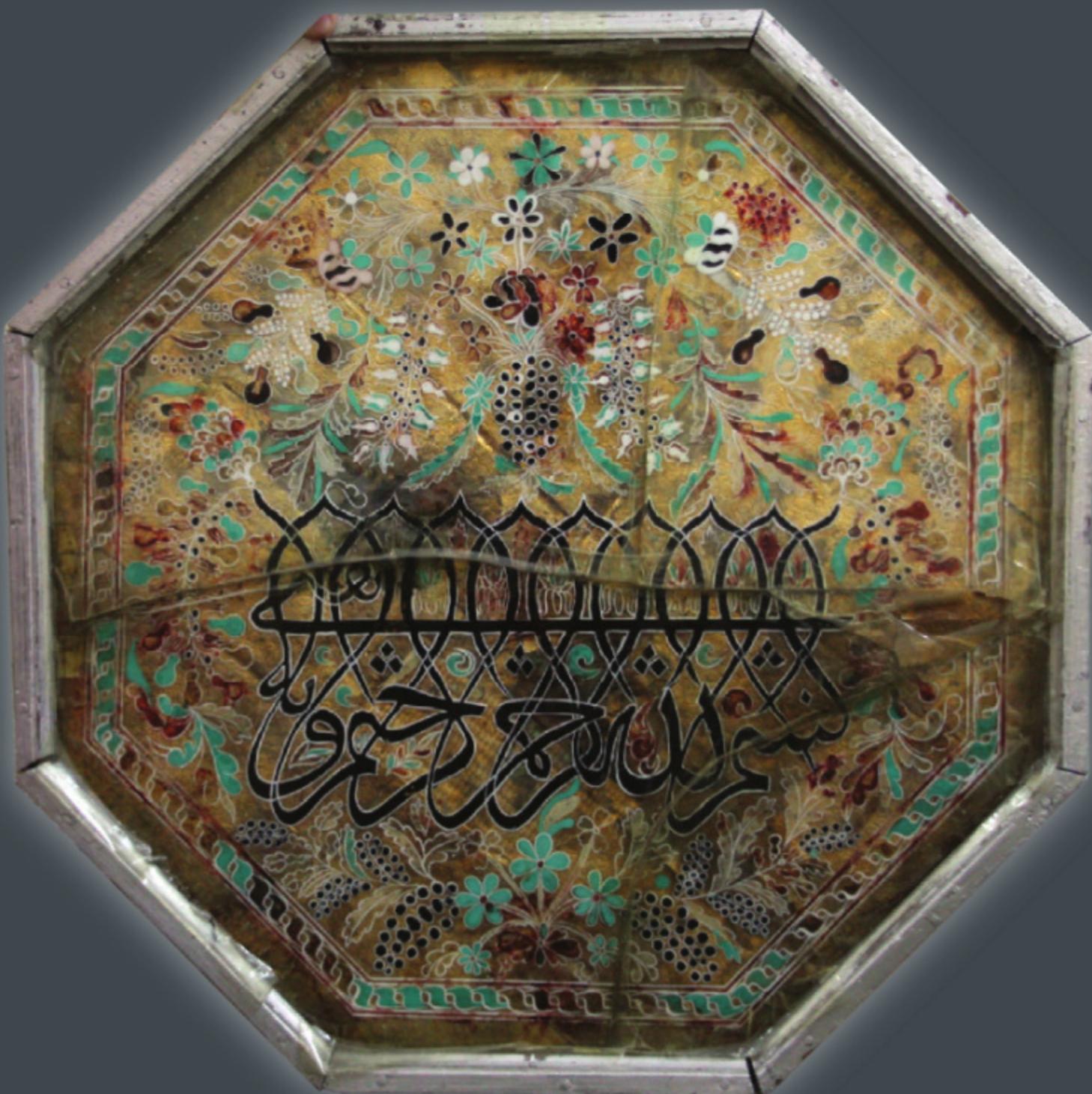
Novi Pazar
Novembar 2018.

Umjetnost je vrijedan Božiji dar koji je poklonjen čovjeku, a kaligrafija najizraženiji umjetnički izražaj koji zauzima značajno mjesto u kulturi muslimanskih zajednica. Prepisivanje Božijeg govora, u dijelovima ili cijelokupno, kroz kaligrafske prijepise kur'anskog teksta kao i teksta predaja Božijeg poslanika (s.a.w.s.), odraz su čovjekove težnje ka izvanrednom ljepotom. Ova je umjetnost u neprekidnom višestoljetnom trajanju kod muslimana, bez izraženijih uspona i padova.

Kaligrafska umjetnost se najčešće veže samo za muslimansku kulturu, međutim, ona je prisutna i u mnogim drugim svjetskim kulturama. Specifičnost islamske kaligrafije je u tome što je ona, u nekom smislu, nešto više od umjetnosti. Ona je dio duhovnog bića čovjeka jer je vezana najčešće za kur'anski ili hadiski tekst. Kaligrafski tekst svojim sadržajem podsjeća vjernika na ove svete riječi, ali svojim umjetničkim pisanjem on ukrašava zidove džamija, kuća, ali i česama, biblioteka i drugih, za muslimansku zajednicu značajnih mesta.

Iako su najraznovrsnije levhe krasile svaku muslimansku kuću u Novom Pazaru, u Novopazarskom muzeju postoje samo tri koje su istaknute na zidu bošnjačke gradske sobe. Levha, kaligrafsko umjetničko djelo, ukras je na zidu, ali i dio tradicije, i što je najbitnije podsjetnik da se čovjek uvijek mora vraćati Bogu, da se misli vraćaju Gospodaru univerzuma i Njegovom poslaniku Muhammedu, neka je mir i spas Božiji nad njim. Krasile su levhe zidove soba i džamija, ali im je osnovni zadatak da opominju ukućane na one kur'anske poruke koje su jasno i direktno upućene svakom muslimanu. Iznad ulaznih vrata soba ili kuća su najčešće stajale levhe sa ispisanim bismilom ili riječima selama, kako bi svakoga ko u sobu ili kuću ulazi podsjetile da izgovori bismilu „Sa imenom Boga, Milostivog i Samilosnog“ i uputi selam prisutnima.

Levhe prikazane u ovom katalogu nastale su tokom XIX i XX stoljeća. Većina je slikana na staklu što predstavlja njihovu neizmjernu vrijednost. Autori ovih levhi su Nazif Šušević, Emro Hoćanin i Džengis Redžepagić iz Novog Pazara, dok su dvije djela nepoznatih autora. I danas, ove i slične levhe, inspiracija su mnogim umjetnicima u prenošenju svoga izražaja.

BISMI'LLAHİ 'R-RAHMĀNNIR 'R-RAHİM VE BIHİ SIKATİ

Prijevod:

Sa imenom Allaha, Milostivog i Samilosnog i moje pouzdanje je u Njega

Autor: Džengis Redžepagić

MUHAMMED
(Nekajemirispasnanjega)

Autor: Džengis Redžepagić

ALLĀH
(Veličanstveni)

Prijevod:

Allah – Muhammed

(u sredini levhe)

Ebu Bekr – Omer – Osman – Ali

(Imena četverice pravednih halifa, poznatih kao hulefa-i rašidin, koji su prvom muslimanskom državom vladali nakon smrti Allahovog poslanika Muhammeda, s.a.w.s., od 632. do 661. godine.

Ova imena su ispisana crvenim mastilom u bočnim kracima šestokrake zvijezde)

Jemliha – Mernuš – Debernuš – Mekselina – Šazenuš – Mislin – Kefešatijuš – Kitmir

(Imena sedmerice mladića i njihovog psa koji su se radi vjere sakrili u pećini od rimskog namjesnika Dakjanusa, mnogobožca i nasilnika.

O ovom događaju kazuje 18. sura (poglavlje) u Kur'anu, El-Kehf – Pećina)

**ALLĀH – MUHAMMED
EBŪ BEKR – 'UMER – 'USMĀN – 'ALI
JEMLĪHĀ – MERNŪŠ – DEBERNUŠ – MEKSELĪNĀ – ŠĀZENŪŠ – MISLĪNĀ –
KEFEŠATIJŪŠ – KITMĪR**

ALLĀH
JĀ HANNĀNU – JĀ MENNĀNU – JĀ DEJJĀNU – JĀ SUBHĀNU – JĀ BURHĀNU – JĀ RAHMĀNU

Prijevod:

Allah (*u sredini levhe*)

O Blaženi – O Darovatelju – O Svoditelju računa – O Slavljeni – O Jasni dokazu (Pružaoče, Davaoče jasnih dokaza) – O Milostivi
(Allahova lijepa imena)

Prijevod:

A On je kadar učiniti sve!
(Kur'an, 42/9)

Allah – Muhammed

Ebu Bekr – Omer – Osman – Ali
(Imena četverice pravednih halifa)

**Nema Boga osim Allaha, ovim
(riječima) prolazi moj život!**

**Nema Boga osim Allaha, ovim
(riječima) ulazim u moj grob!**

**Nema Boga osim Allaha, ovim
(riječima) sladim samog sebe!**

**Nema Boga osim Allaha, ovim
(riječima) srećem moga Gospodara!**

**VE HUVE'ALĀ KULLI ŠEJ'IN KADİR
ALLĀH – MUHAMMED**

EBŪ BEKR – 'UMER – 'USMĀN – 'ALI

LĀ ILĀHE ILALLĀHU UFNĪ BIHĀ UMRĪ

LĀ ILĀHE ILALLĀHU EDHULU BIHĀ KABRĪ

LĀ ILĀHE ILALLĀHU AHLUVU BIHĀ VAHDĪ

LĀ ILĀHE ILALLĀHU ELKĀ BIHĀ RABBĪ

HUVE'L-HALLĀKU'L-BĀKĪ

Prijevod:

On je Stvoritelj Vječni!

(On, odnosno Bog - Allah. Ovo je takozvani musenna stil, gdje je natpis udvostručen sa desne i lijeve strane)

Prijevod:

Muhammed

Allah, zaista sve može (Kur'an, 2/109)

(Ajet je ispisani u tri dijela i ponovljen u pet latica cvijeta)

Doista je od Sulejmana i glasi:

Sa imenom Allaha, Milostivog i Samilosnog

(Kur'an, 27/30)

Da tebe nije, da tebe nije,
ništa od stvorenja stvorio ne bih
(Navodi se kao hadisi kudsi – Božiji govor)

A tebe smo samo kao milost
svjetovima poslali

(Kur'an, 21/107)

Jer ti si, zaista, najljepše čudi

(Kur'an, 68/4)

Ebu Bekr – Omer – Osman – Ali

(Imena četverice pravednih halifa)

MUHAMMED

INNELLĀHE – 'ALĀ – KULLI ŠEJ'IN KADĪR
INNEHŪ MIN SULEJMĀNE VE INNEHŪ BISMİ'LLAHİ 'R-RAHMĀNNIR 'R-RAHİM
LEV LÄKE LEV LÄKE LEMA HALEKTUL 'EFLÄKE
VEMĀ ERSELSNAKE ILLÄ RAHMETEN LIL 'ĀLEMİN
VE INNEKE LE'ĀLA HULUKIN 'AZİM
EBU BEKR – 'UMER – 'USMAN – 'ALI

**ALLĀH DŽELLE DŽELĀLUHU
MUHAMMED
EBŪ BEKR – 'UMER – 'USMĀN – 'ALI**

Prijevod:
**Allah, Uzvišena je Njegova veličanstvenost
Muhammed
Ebu Bekr – Omer – Osman – Ali
(Imena četverice pravednih halifa)**

EL-HAFIZ

Prijevod:
Svečuvarni

(Jedno od 99 Božijih lijepih imena. Iz ovog imena je izведен i termin „hafiz”,
a označava onog koji zna Kur'an napamet, odnosno čuva Božiji govor od zaborava)

JEMLİHĀ – MERNŪŠ – DEBERNŪŠ – MEKSELİNĀ – ŞÄZENŪŠ – MISLİNĀ – KEFEŞTATIJUŠ – KITMİR

Prijevod:

Jemliha – Mernuš – Debernuš – Mekselina – Şazenuš – Mislina – Kefeşstatijuš - Kitmir
(Imena sedmerice mladića i njihovog psa. Levha ispisana u obliku lađe)

JĀ HAZRETI ŠEJH ES-SEJJID AHMED ER-RIFĀ'Ī KUDDISE SIRRU'L-ĀLĪ

Prijevod:

O cijenjeni vođo i prvaku Ahmedu Er-Rifa'i! Sveta neka mu je veličanstvena tajna!

(*Šejh Sejjid Ahmed er-Rifa'i rođen je 1119. godine (512. godine po hidžri) u mjestu Ummu Ubejda u gradskom području Bata'ih u predjelu Basre u Iraku.*

Umro je 1183. godine (578. godine po hidžri) u mjestu Vasisit u Basri. Za njega se veže trikat Rifajije

Bio je poznat kao sejjid, jer je potomak Muhammeda, s.a.w.s.)

JĀ HAZRETI SEJJID PİR SULTĀN EBU'L-ABBĀS EBU'L-FEREDŽ
AHMED EL-BEDEVĪ KUDDISE SIRRUHU

Prijevod:

O cijenjeni prvaku, vođo i sultanu Ebu'l-Abbase Ebu'l-Feredže Ahmedu El-Bedeviju, sveta neka je njegova tajna!
(Šejh sejjid Ahmed El-Bedevi za kojeg se veže Bedevijski tarikat. Rođen je u Fezu, Maroko, 1200. godine (596. godine po hodžri), a umro je u Tanti u Egiptu 1276. godine (675. godine po hidžri). Vodi porijeklo od Allahovog poslanika Muhammeda s.a.w.s.)

MUHAMMED
(Nekajemirispasnanjega)

ALLĀH
(Veličanstveni)

LEVHA

KALIGRAFSKA INSPIRACIJA DANAS

Organizator
Muzej „Ras“ Novi Pazar
www.muzejnp.rs

Autor kataloga i izložbe
Fuad Baćićanin

Urednik
Avdija Salković

Prevod
Ema Petrović
Muhamed Demirović

Recenzent
Anđelka Mitrović

Dizajn kataloga
Samer Jusović

Fotografije
Samir Jejna

Lektor
Aida Smajović

Štampa
GrafikArt

Tiraž
250

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

003.077(083.824)
003.332.5(083.824)

BAĆIĆANIN, Fuad, 1974-
Levha : kaligrafska inspiracija danas / [autor
izložbe i kataloga Fuad
Baćićanin ; prevod Ema Petrović ,Muhamed
Demirović ; fotografije Samir
Jejna]. - Novi Pazar : Muzej "Ras", 2018 (Novi
Pazar : Grafikart). - 18
str. : ilustr. ; 22 x 22 cm

Podatak o autoru preuzet iz kolofona. - Tiraž 250.

ISBN 978-86-80813-33-2

a) Калиграфија - Изложбени каталоги b)
Арапско писмо - Изложбени каталоги

ISBN 978-86-80813-33-2